

Ο Μαρίνος Καλλιγιάς γιά τόν Σπύρο Βασιλείου

13-13-74
33
390895

ΔΕΥΤΕΡΑ επίσημα έγκαινια προχθές Κυριακή, στην Έρετρια. Ο Σπύρος Βασιλείου δέχθηκε και πάλι πολυάριθμους φίλους του — ανθρώπους τών Τεχνών, τών Γραμμάτων και τής κοσμικής 'Αθήνας — μέ τήν ευκαιρία τής δημιουργίας του «μαντρότοιχου» του, τής υπαίθριας «στράς - γκαλερί» που έκτισε στό σπίτι του τής Έρετρίας.

Η γιορταστική έκδήλωση τής Κυριακής ήταν αφιερωμένη στόν μέχρι πρό τίνος γενικό διευθυντή τής 'Εθνικής Πινακοθήκης και στενό φίλο του Μαρίνο Καλλιγιά. Ο κ. Καλλιγιάς πήρε κάποια στιγμή γιά λίγο τόν λόγο, και έπτε μεταξύ άλλων και τά έξης:

«Ευχαριστώ θερμότατα τόν Σπύρο Βασιλείου πού μου έκανε τήν τιμή ν' αφιερώση τήν πρώτη του. τή μέρα, τήν ημέρα τών έγκαινίων τής Στοάς «Σίγμα - Βήτ» τού «μαντρότοιχου» όπως τόν λέει. Είναι και δείγμα φιλίας πού ξεπερνάει τό τρίτον τού αιώνος πάνω σταθερά σέ τούτα τά δύσκολα χρόνια.

Ο Σπύρος Βασιλείου όταν τόν πρωτογνώρισα έκανε κατά σύμπτωση κάτι μικρές υδατογραφίες (1,5 σως περίπου 0,10Χ0,20). "Όσο παρκαλοουθούσα, μέ τά χρόνια, τή δουλειά του έβλεπα πώς όλο και μεγάλωναν τά τελάρα τών πινάκων του. Μεγάλωναν ιδίως πρός τό πλάτος, ίσως μία ανάγκη γιά να μπορέση να τοποθετη καλυπτερα τή θάλασσά του πού άρχισε να τόν ενδιαφέρει όλο και περισσότερο. Σίγα - σίγα όμως οι πίνακες μεγάλωναν σέ όλες τς κατευθύνσεις. Είχε ανάγκη μεγαλύτερου χώρου. "Έτσι έφτασε να κάνει σκηνικά όχι μόνο γιά τά κλειστά θέατρα τών 'Αθηνών αλλά και τά υπαίθρια: έκανε ακόμη τεράστιες κατασκευές σέ εκθέσεις. Τόν θυμώμαι να χάνεται στην κορυφή τής σκαλωσιάς και να φαίνεται πού μικρός από τήν κόρη τού ματιού τού κεφαλιού τού Παντοκράτορα πού τρούλλο τού 'Αγ. Διο. νισίου.

Αυτά όλα δείχνουν ότι είχε άναγκή χώρο. Τό άτελιέ του στην δδόν Ουεμάστερ, χάρις στους παλεοδομικούς νόμους, πού δέν επέτρεπαν να γίνη μία μεγάλη αίθουσα, άφησαν όμως πολλά παράθυρα. Είχε καυμό ότι δέν είχε τόιχους άρκετούς και έπρεπε να βγάλη από τς ντάνες τά έργα και να τά στήνη στό καβαλλέτο, μέ άρκετό κόπο. Βέβαια τά παράθυρα τού άτελιέ του είχαν και τά καλά τους άποτελέσματα, γιατί έδλεπε μία πρός τήν 'Ακρόπολη και άπ' τήν άλλη είχε ένα πανόραμα τών 'Αθηνών.

Έπομένως σήμερα πού καταφέρνει να πραγματοποιήση τό όνειρό του, δηλαδή να διαθέτη τοίχους, είναι μεγάλο επίτευγμα και έτσι αισθάνομαι τήν τιμή τής σημερινής ημέρας ακόμη μεγαλύτερη. Και η στοά αυτή είναι ένα έργο τού Βασιλείου. Φαίνεται σάν μία τεράστια αίθουσα υποδοχής, και όμως είναι στό ύπαιθρο. Μάντρα δέν είναι γιά να έχη και όροφη και διακοπτες, άπ' όπου διακρίνεις πότε, ένα τρακτέρ ή ένα άλογο, ή τό φρούριο τής Έρετρίας. Είναι ανάμεσα στή γη και τόν ουρανό, σάν τά ζώρτια του στό μπλε φόντο, σάν μετέωρο μεταξύ όνειρου και πραγματικότητας πού διαρκώς αλλάζει διακριτικά, φατισμούς και κεντρίζει συνεχώς τό ένδιαφέρον τού θεατή - επισκέπτη.

"Όταν τή περασμένη εβδομάδα ήρθα να δω γιά πρώτη φορά τήν «Στοά» μέ τά έργα, ρωτήθηκα άν Σπ. Βασιλείου είναι θαλασογράφος μέ τήν έννοια ν' αποδίδη τό «πορτραίτο» τής θάλασσας μέ όλες τς αποχρώσεις και τς λεπτομέρειές της. Και ρωτήθηκα ακόμη άν είναι δυνατό να ζωγραφισή ή θάλασσα και ό έλληνικός ουρανός μέ τήν ιδιαίτερη διαφάνειά του; Ο Σπύρος Βασιλείου όρθηκε ένα δικό του τρόπο να τ' αποδόση: απλώνει συμβολικά ένα μπλε χρώμα και αποχρώσεις σ' όλο του τόν πίνακα και εκεί επάνω ό,τι κάνει, δίνει τόσο έντονα τήν παρουσία τής θάλασσας, πού θαρρείς πώς νιώθεις τήν άρμυρα τήν νοσταλγία, τς έλπίδες, τά μυστικά της ή τά απήγαιν' έλας τού λιμανιού, τήν λαχτάρα τού ναυτικού. Τήν ξέρει τόσο καλά τή θάλασσα πού ακόμη μπορεί και να την άγνοήση, και να μνη τήν ζωγραφισή καθόλου, όπως έκανε στόν άσπρο τοίχο τού σπιτιού του ό.

που ζωγράφισε βάρκες και καράβια πού όμως πλέουν και αυτά άλλα στο πέλαγο και άλλα στο λιμάνι. 'Ακόμη συμβαίνει και όταν βλέπη κανείς, πραγματικά, στην θάλασσα βάρκες, ιστιοφόρα σ' άνοιχτά ή άραγμένα να νομίζει πώς βλέπει τίνικα τού Βασιλείου.

Τά παράθυρα τού 'Ατελιέ του έδωσαν άφορμή να ζωγραφισή «'Αθήνες». Νομίζω πώς άν μαζέψη κανείς όλες τς απόψεις τών 'Αθηνών αρχίζοντας από τούς «ταξιδιώτες» ως σήμερα δέν φθάνουν στόν αριθμό τς «'Αθήνες» πού έχει ζωγραφίσει ό Σπύρος Βασιλείου. Τήν έχει ζωγραφίσει σέ κάθε ώρα και στό πλήθος τών μεταμορφώσεων πού έγιναν και γίνονται συνεχώς. Τελευταία πρόσθεσε και τς κυκλοφοριακές της άγωνίες. Είναι ό άνθρωπος πού ύψωσε τήν φωνή τής διαμαρτυρίας ως τόν ούρανό κυριολεκτικά γιά τό γκρέμισμα τής Παλιάς 'Αθήνας μέ τς σκάλες πού ζωγράφισε μετέωρες στόν άέρα.

Και τώρα ζωγραφίζει 'Έρετρια. Τς άμμουδιές της, τό φρούριο της, τούς αρχαιολογικούς τόπους, τήν κάνει πανόραμο, και έχει και άλλα σχέδια γ' αυτήν ακόμη.

Τά κύρια λοιπόν θέματά του είναι τρία: ή θάλασσα, ή 'Αθήνα, ή 'Έρετρια. Έτσι τό επίγραμμα πού αποδιδίεται στόν Πλάτωνα και πού χαράχτηκε μέ μεγάλη γραμματα στόν χώρο αυτό φαίνεται άλήθεια πολύ ταιριαστό:

ΧΑΙΡΕ ΚΛΥΘΗ ΠΟΤΕ ΠΑΤΡΙΣ
ΕΡΕΤΡΙΑ

ΧΑΙΡΕΤ' ΑΘΗΝΑΙ ΓΕΙΤΟΝΕΣ
ΕΥΒΟΙΑΣ

ΧΑΙΡΕ ΘΑΛΑΣΣΑ ΦΙΛΗ.
και σ' αυτό νομίζω πώς μπορούμε να προσθέσουμε :

Χαίρε φίλε Σπύρο.

**ΝΑΥΤΙΚΟΝ Ι
ΠΡΑΤ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΑΝΑΚΟ**

Οι μαθηταί οι όποιοί δέν εισήχθησαν δύνανται να λάβουν μέρος εις τας εισηγ «ΠΡΩΤΕΥΣ» κατά τόν μήνα Σεπτεμβρίου Τό Ναυτικόν Γυμνάσιον «ΠΡΩΤΕΥΣ» εστι τού Κράτους.
"Η μεταφορά τών μαθητῶν εις τήν σχολήν
● ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ: Λεωφ. Γεωργίου 413-5 Τηλ. Μαυροκορδάτου 5
ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ: Άκτη Ποσειδώνος
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ: Έδω άνακτο

**ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ
ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΙΑΤΡΟΣ
ΑΝΤ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ**

Δέχεται εις τό Ιατρείον του, Βηλαρά 7 (πλατ. 'Αγ. Κωνσταντίνου, 'Ομόνοια), ώρες 11-1 και 4-8 μ.μ., τηλέφωνον 525.387.

...σεροδύ κόλπου στό ωραίο νησί...
...σσα, 2 χλμ από τήν πόλι, μέ τα...
...ένο σέ στυλ Ύδαϊκό το μικρό...
...Ξενοδοχείου ύπνου και φαγητού...
...ουριστικώτερη νήσο μέ πολλές

020-097 - ΥΔΡΑΣ 0298-52300, 0298-52301

